

אָנאָנסען-פּרעזענטאציע
פאר אַ מיליטעמער שירה
נאָכ'ן עקסט 25 גרעסען
אין עקסט 80 גרעסען.
די ערשטע און לעצטע וועט האבן אַ אָנאָנסען שטאנצן.
אָרט: אַינזאָלען אין די רעדן נישט מער אַרומהאַנגלעך.

פאקטאמעט-פריז
א נומער 20 גרעסן.
דערס פון רעדאקציע און פראדוקציע:
Czestochowa, Aleja 6, telefon 201

פרייטאג, 5' דברים נ' אב, תרפ"ט

[illegible]

א הארציגן פון ס'ב' ח'ינש'ן פיר אונזער ליב'ע נישטע און קינדע
ר'ב'ה'ר'ע ש'נ'ק'אר'ס'ק'א צו איהר חתונה מיט ה' יעקב נ'ר'פ'אן, וועל
אונזערע פאמיליעס לעב'ענדיג וועט זיין פון ס'ס' נ'ל'ס און ב'י'ה.
א'י'ער ש'נ'ק'ל ש'ל'מ'ה ק'ר'ו'ז'ע און פאמיליעס.
פ'ע'ן, ד'עס 29 יולי 1929.

בש"ט אחתנו **שינדורף** דאירושוד את בחירת לכך אריה
ראנדנארמען קבלי את ברכתו הלבית היו מאושרים בחיכם.
אחיד יצחק מאיר ושרנא כץ.
אנזערעסען 5"א תמוז ש"ט.

אישע וואָלדבאָרג
וויסל פֿישרעוויטש
פערקאָפּט
משענסמאָלאוו.
ראַדאָפּסק.

צו דער פערלעבונג פון אונזער וועג און ברודער אימאשע וואלדבערג
מיט פאר. וויבט פישקעוויטש היינעם אַזעל גליק.
עלעזער ברידער און שוועסטער.

Z okazji zaręczyn najserdeczniejszego przyjaciela
mego IZAKA WOLBERGA z panną Zosią FISZLE-
WICZÓWĄ życzę wiele szczęścia i różowej przyszłości.
SZAJA RYCHTER

Gimnazjum humanist. Tow. Żydowskich Szkół Średnich,
Dąbrowskiego 3-a

z prawami szkół państwowych
Decyzja M. W. R. i O P. № II 10753 z d. 20 VI 1929
Zawiadamia się, że zapisy uczniów i uczenic nowo-
wstępujących do klas A, B, C, lub do gimnazjum od
klasy I do VII włącznie przyjmuje kancelarja gimna-
zjum i udziela informacji począwszy od dnia
15 sierpnia od godz. 10—12.

מאכט בעקאנט, אז אינשרעפונגען פון נייע שולער און שילערנים, וועלכע ווילען איינשרעפן אין די קלאסען א. ב. צ. אדער אין די נוממערטל-קלאסען פון I ביז VII אינשולסליכ די נעמען זיין און שטעלעס אנפארשטייער די קאנצענטראציע פון נוממערטל-אנהוי-בערגס פון 15 איינזעס 10—12 פארטייטאג.

Biuro Techniczne
Inż. E. Bujnicki i S-^{ca}

w Kielcach
 oddział w Częstochowie, Śląska 4
 סניף חרדי

וואסער-לייטונג און מאנאליזאציע-איינ-
ריכטונגען. — ארבייט אויס פלענער. —
מאכנדיגע צעלן. מעסיגע פריזען לויט די נעוויסע אויסרעכענונגען

דעם טיטעלען מיטגעפיל דריקען פיר אויס אנזוך חבר און פערזענל-
טונגס - מיטגליד **לדבש בערקעוויטש** צום פריזעמיענען טיים 6 און 7
געליבטע מאכטער

די מערהאלטונג פון פראץ, פערמאן פון ארץ, אין דער
לערע-אינדוסטרי, אנט, אין טשעכאסלאווא.

דעם טעקסטען פונעם צווייטן דריטן פון אים אונזער פאטער און
 ח' רחמיש פערקאמט און פאמירע צום פאמירען פון
 ווייזע ליעב פאמירע

הפסוק ינחם אותם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
סאמיריע פישתאף.

סאמוניסאט
פון די יודישע געזעלשאפטליכע גימנאזיעס
אין משענסמאכא, דאטמבראחסקא a-3.
צוליב די צאהלרייכע אנפאנגען פון די עלטערן קעלערט די דירעק-
טע פון די יודישע גימנאזיעס אין משענסמאכא, אז צום נאכעם שול-יאהר
ערען אנגענומען שילער און שולערונגס פון אנדערע שולען, וועלכע האבען
אס פוירונג שול-יאהר געהאט רעגירונגס-רעכט, און קוקטמאנעס.
פאר די דאזיגע שילער וועלען ארגאניזירט ווערען ספעציעלע קורסען,
וואס אונטערזיכט פון די יודישע למודים.

הסתדרות הציונית בפולניה סניף בצינסקוובה פילסודסקי: 13
אָרען, שבת ד' מנחם אב (10.8) 3 א ווער נאָמיטאג קומט פֿאַר
זיין איגענעם לאַקאַל, פילסודסקי: 13, א פֿאַר לעצט (אין יודיש)
פֿון פראפ. ד"ר גרשון שאפער
א. ד. ט.: איינפיהר איז דער ווירטשאפטס-היסטאריע."

אין דער יודישער האַנדלס-קאָמפּאַניע
 גאָרנצאָרסקא 8|10 №
 ווערמאָנטאָר אַ וועבמאָדעל (סמארט)
 פון 1-טע ווערסיע פון ד. י.
 יינפאָרמירן קען מען זיך אין דער קאָמפּאַניע יעדן טאָג פון 10 און וועגן
 פרייז פון 1 מיטל.

ווער האט איהם געזעהען?
 מ'זאגט אלסער פאָמער יחיא'ל גדליהו פּוֹס, איז מיטוואָך דעם 317 ד. י.
 דריט פון מ'ן האַוינגנאָן און ב'ו'ן הענטלעך טאָג אין ער נישט דאָ.
 ווען ס'מיט געקען מיטעלער האַוס, א גרויס באָר, א צימער 5' 1/2 -
 7' 1/2, שטיבלעך אויף די פּוס, אויפ'ן כאלאטעל, אויף די פלייצעס אין
 וויסנעוויט 17. Kościuszki
 ער איז נישט ב'י' די קלאַרע געדאנקען, ווער עס וועסט פון איהם זאָל
 חסות האַבען און איהם ברענגען (אויף מינע קאָסטען) צו מיר.
 מתתיריו פּוֹס, טשעכאָוואָ, קאָסטשעק 17
 אין קאלאניאל נעוועלב.

ריוט 3 קלאס באהן, בעזוכען ר! אויסשטעלונג, נאכט
 לעגער ערשטער קלאס, הױס אוועקן בעט, מאטראץ, דעק,
 קישען מיט פערדערען, חלש-בעטגעזאגער, האנדלנר, חש-מיש,
 פאגלן, שפונלע, א.ד.נ.
 אויף 4 מאָן בעזוכען פרויען: שלום, ראָטהויז, קאָטערדע,
 וואָלפֿטאָגער, קרעטשען, יודישע בענגער.
 הער-גערד אויף דער הויך 10 ו.ל. דאָרף מען אייב-
 צעשלען פֿון 10 ד.ת. (1) יוד. געו. פֿאַר לאַנדריינסגעשטאַט,
 קייליסקע 3, מעץ. 7.67 (2) הענדלעס-ביליטשעק, אַלעס 20,
 8 ביו 5. ס. רוויזשיש, אַנדערשט 9, מעץ. 2.31,
 (4) האַמערס, נאָרע אַרמס 10, מעץ. 666.
 זונטאָג 11 אַ אַרמסלונג נאָר אַלששטין.

מעבעל שלאָן צימערן, עס צימערן, קיין
מעבעל, אויך איינצעלענע סתערן
ווערן אויסגעפערטיגט, רעזל, צו עסענע פרויען און אויף
נומע בעדינגונגען אין טישער-ווערקסטאט
פון 7. נארדבערג, קאשטשוסקי 17

א אנשמענדיגער יונגע
זוכט בעשעפטיגונג אין א געזעעפט
אריין אָדער צו א פאך
ערמאגליכט אין רעדאקציע 1 אדעס 6.

מיט געבוירענע קעס שפעטצן מיר ביים פרושען קבר
 פון אונזער פאטער צווייטעל פון דער
 פאטער **דאריט**
 נעמט ער ליבער חבד פארמאכט און פאמיליע
 אונזער פרייטעל פאמיליע.
 פאמיליע פון דער יוד. שול. אראנאוועזיע.
 פאמיליע פון דער, קאמפאט, דער. קאמפאט

גרצליכער יאָהרצייט פון אונזער
פאטער

מבקע ז"ר

זון דאס ענטהילען פון דער מצבה.
עמ"ס אנדענקען

פרוי און קינדער.

1871

א בעזונך איין דער אלטער קהלה
קויזשניצקא און קרזעפיין.

II

לעלעקטרוניק, נאך דן לעצמע צום
דער שטרעם עפנט קאליע נאכע-
ן. עס און נישט געהאוסט צי ראם
נאכענען מהמת דעם, האט דן

[illegible]

[illegible]

(פרק).

מורה צדק

א דיז-תורה.

[illegible]

דער אלגעמיינע פארוואנדלונג פון
דער נפילת חסדים מאפע ביי
דער געזעלשאפט, אהבת-
אחים."

דעם קאסע בקיבום גומע ה'ה
למסעין און חסות און, טונגס גרונדן
די קאסע האט אן אפערירט מיט
אומעס פון 500 וול, און געט היינט
אין פערטונג פון קאסע איבער 2000
ל.ל. און פארמאגט אפן און אפן.
אויב נאך, פארמאגט אפן און אפן.
און פארמאגט אפן און אפן.

[illegible]

הערן, דראפט, ל. ווערמאן, לאנדמאן,
הויזערבארטק, שטולקוויטש, גרויז און
סוף ווערמאן.
נאכדעם ווי עס הערען נאך ענגער-
ווען עטליכע פרייע פארשלאגן הערען
וויסענעסערען די מענטשעס פון דער
קעזלשאפט, הערען די פערזאנלעכע
עלעמענטן.

וואס דארפן וויסן אויס-
צום - איינענטיגער און ריי-
זענדער אויף אויסצובוסן.
אין דו. וואסאזוי איז פערשענליכט
שלינגער פערשונג. העצן אויס-
צום - בעהענגונג. לויט דער דעזיגער
פערשונג דאך א ווי - פאר פון א
אמאזשיר פערשונג. נישט העניגער
אין 45 צענטמעטער. שפע -
און האבען העניגער, פון העלבע ווי
האלבען. דו חוץ פון אמיאמאזשיר
אך ווי נישט העניגער, חו אנדער-
האלבען פערשונג. דו פערשענע פערשונג
הערלעך - 2 אקט פון דו פערשונג
אך ווי פון דער העניגער פערשונג.
פון פון אויך. גראמאמאזשיר ווי אנדער-
אך פון אויך.

אונגעקויג אין אויטאבוס דארפן זיך
אויסצייגן צום עלטערסטן און געבן
א סטאנדל דעם שטער. אין אויטאבוס
זיין זיך געקלינגט 1 לעצט-שטראס אין
אונגארשטאדל. 2 וואסאטאנא נויט - דע-
קאר. די פונקטער דארפן זיין פיל
אונגעקעגלעך און ויז זאלן געבן גע-
נוג שוין. די הענטלאזעס דארפן
זיך נעקערן אונגעקערן אין דער
אויטאבוס דארף שפעטער זיין גוט
ארויסצוקוקן.

אויף יעדן אויטאבוס מוז זיין א
אילעל מיטן מארשורט. דער פער-
זאנאל מוז זיין דאן און ענטשערעכער
אונגעקעגלעך. דער אונגעקעגלעך און
מחובי בעזעהען דעם מערסטן אין
אונגארשטאדל און ענקעסן צום ערשט-
עסן שטאם אונגעקעגלעך אין דער צעהל
אונגארשטאדל, און נישט נעכטן קיין
ענקערן מיטן זיין דאס איז שטארקע
און מארף.

אויף באנאוט דארפן ארויסגעקוקן
יעדען צעלען. אויף די מאצינס אין

[illegible]

אין די שטרעק קומט דאס פארשטאנד
וויסנשאפטלעך זאל אונטערזאכען,
עלכע האבן א שווערע צו דער גע-
זענע פון די אויפגעבן.
עס מוז געווען זיין אזאנע
געזעצן וואס מוז און פארשטענדען.
וויב נישט קען פארשטענדען, שווערע
און פארשטענדען. מען מוז
זאל פארשטענדען קען לעבן - פארשטענדען
און פארשטענדען קען פארשטענדען
די העכסטע פארשטענדען פארשטענדען.
אונטערזאכען 40 קילאמעטער אין א
געזעצ. אין אונטערזאכען פארשטענדען קען די
אונטערזאכען און א פארשטענדען
זאל. עס איז פארשטענדען פארשטענדען
זאל. צו זינען, פארשטענדען און זי
זאלען אונטערזאכען.
פאר עובר זאל און די פארשטענדען פאר-
שטענדען און פארשטענדען א פארשטענדען
פארשטענדען.
די פארשטענדען פארשטענדען
זאלען דעם 1 פארשטענדען.
זאלען דעם 1 פארשטענדען.

נוריקע צוויגענע באנקאטאט
 קענען נאך אויסגעמישט
 ווערען.
 דעם 31 יולי איז אָנגעלאפֿען דער
 ערשטער טאג אויסמישען די צורוקגע-
 ווייגענע דורכ'ן שטאק פֿאָלסן פֿון אומ-
 קוים 5, 10, 20 און 50 זאָלען-שטעקן
 פֿון דער אלטער עמיסיע.
 נישט קוקענדיג דערויף האָט דער
 ערשטער טאג שוין אָנגעלאפֿען העלען
 ין עטלעכע שטאק פֿאָלסן אויך
 אויסמישען די דערהאָנדעלטע באנקאטאטן
 צורוקצוהאלטן האָט העלען אָנגעפֿען אַ
 העכערען מאַטעריעלע ביסעל ווי האָט-
 ער דאָס פֿון איצט נישט געקענט
 האָבן.

ועגנען בויען א שפיטאל דורך
דער קראנקען-קאסע.

חן מיר האבען שוין מוטעקסלע
 האט די ערשטלעכע פון דער הונדער
 יונגען-קעסען געזעסען אויסצופויען
 זאל אונז און שטארט עס גרויס שטי-
 געל, העלעכע וועל עסמאלען 300
 געסען פאר קרונען, העלעכע וועל עס
 זען עסמאלעסען דורכאויס דעם.
 מיר האבען דען ענגלישן, ווען עס

[illegible]

מענות מן די פרעקטורען. ס'ט
 געפרעגט, יעדער מענער האט זי
 געהעליך אויסגעווען און נאר זי
 גר און גערעכט, אזוי אז דער פא-
 דעס האט געדויערט עטליכע שטענ-
 דארטקענסטויט און דער פא-
 דורף, האט דין געשפרינגט האט
 געמאכט די אלען, און אדער זי ווע-
 גען געהאטן די פרוצנס, זענען זי
 געלענען הונטערן מארקן מן פיה-
 עילס (א רמז, אז דער נאנטער מארק
 איז אמאל געווען א צעמאנטער).
 נאכן אויסהערען אלע רעדעס מן
 די זידים, איז דער פרינציפאל האט
 אויף א געשטונט, האט האט געדו-
 ערט עטליכע מענ, אויף דער פרינציפ-
 אל פרינציפאל איז געקומען צו לערנע-
 טאמלעכער דאקטויעס, הארט צווישן
 די ריכטער האבען ווען גענומען גי-
 יער מן געדע בעלי דינים, און הא-
 בען נישט געקאנט קומען צו קען
 האבען, מן עס איז געשלאסען געהי-
 יער עס איבערצושטעלן מן העכסטען
 פרינציפאל.
 גיט לויט און ענגעקומען א ברייף
 מן די אפגעשליסען הימער מן די
 שטאטס די ספרושעס (דאקטויעס בעלי)
 האט זי שרייבען, אז חיות זי ווע-
 גענען אים, אז עס איז געטאן געהא-
 רען א אונזעכט צו בלייבען נאכען מן
 אונזער שטאטס האבען זי אלס ווע-
 דריק מן סימאטיע ערקלערט א רי-
 גענטראמיע שטריק, און העלען די
 סימאטיע חיים-נאמען מעהר נישט
 געהערן.
 און עס איז אויסגעשטעלן דער
 ספרושעס שטריק.
 סמאל.

אונגעקומען געווען.
עס גלויבט וויך דאריבער אז דאס
איז א ספעציעלע סעקונדע נישט אונ-
טערזוכטען דאס יודישע שטימל,
דאריבער היל סען איצט ארבעטלעך א
אונגעקווערע סובע אויף בויען א מי-
טל שטימל.
דו געהאלטונג פון דער קראנקע-
קאסע האלט נאך עקסט ביי איהר בע-
טליש, און דעצענס און און לעקאל
פון קרייז-געווייכעוונגס-אמט אין לעס-
צער פארשקעטען א ספעציעלע קא-
פערענע קענע דער קראנקע, אויף דער
אונגעקערענע וועגן נעמען אנהער-
ער דירעקטאר פון דער היינער ק"ק
מילקשעפער, דער פרעזענט פון דאס
לעס קאמיוניקאטש, געוועזענער
פון דער פערשטלונג חובובא, און דער
געהאלטונגס-מאנדיק ח' דובא.
און רעזולטאט פון דער קאנפערענץ
האט דער קרייז-געווייכעוונגס-אמט א-
געשטירט דעם פרייעקט הענגען בויען
דאס שטימל, איצט דארף דאס נאך
אנקענעמער הערען דורכ'ן הויפט-פער-
זויכעוונגס-אמט און הארשא.
עס איז געביר א גרויסע פראגע צו
צויר אונזערע פערשטלונגען אין
דו קראנקע-קאסעס, הען סען האט
צולאזט דעם צענטראל-געראדער, און
עס האלט ביים ארבעטלעך טרענירונגס-
קאמיונאר, צו סען העט געגען דו ער-
לייבניש אויף אויסגעבען און גרויסע
פאפער.
פון דער ציוניסטישער ארגא-
ניזאציע איז אונזער שטאנדארט.
דעם היינענען שבת איז פארשקעטען
און דער ציוניסטישער ארגאניזאציע
מילדווער 13, דו ערשטע העברעאישע
פארשקעטען.
ח' שופער האט געהאלטען ווען איינ-
ציטונג צו די פארמאגען, דער רב'ס
ווען לעבען און שטימל.
מארגען שבת דעם 10/8 3 אונזער
נאכפאסט קאפ פאר און דער צויר-
אונגעקערענע טרענירונגס-מילדווער 13
א פארשקעטען און יודישע פאפער.
ד'ר גרשון שטימל א. ר. פ. דער איינ-
ציטונג איז דער הויפט-אמט-היינענע.
זינגמונג פארשקעטען איז פארגע-
סאכאבאוו.
דעם שבת העט גאר אויף מיין פאר-
שטעלונג קומען צו אונז דער געהאט-
טער קינסטלער ווינטונג פארשקעטען
ווען אומגעבליב.
ווינטונג פארשקעטען געהער צו דו גע-
זעהלעך ערשטלעכע יודישע אר-
טסטען, העלצער צעכעט ויך אויס
פאר ווען אונגעבליב-לעבען מאלאט
און שופער אונגעלעבען, דעריבער איז
יערעס מאל, הען ווינטונג פארשקעטען
קען שטענעסאכאבא, א שטיקל יום-
טוב טאר דו שטענע-געווער.
שבת 9 אונזער הערט אויסגעלעבען
אין שטעטער, רומאטישעשטין דו
געווענע דאמער פון לעבנער גערע-
ייער, דער געראנע, פאר ו. פארשקעטען
און דער הויפט-רעלע, העלצער געווענע
וויך אין ווען געשטער קעטעציע.
א אויסשלאג היין פאריען.
4 שטונדען אויסשלאג פון פאריען
פארשקעטען אין יודישע געווענע
פאר אונגעבליב.
דער שטימל פון שטענעסאכאבא
העט פארשקעטען שטענע דעם 14-טען
ד'ה גענאלט און העט היינען געווענע
פאר דעם 19 אונזער-רעלע.
דו גענאלט פארשקעטען (פאר) קוריער
(צו) שטענען קעטעציע, געווענע
דו אויסשטעלונג, קעטע סך הכ 50
ולאמעס.
אלע העלכע הייען געמען אומגע-
בליב דעם ווער אונגעקערעטען אויס-
פאר, דארפן ווען שוין פארשקעטען
ווינטונג דעם 11 ד'ה אונזער-רעלע
קומט פאר דער פערשטע אויסשלאג
פון דער געווענעסאכאבא פארשקעטען.
אלע העלכע הייען אומגעבליב געמען
דארפן ויך פערשטעלען ווינטונג העלכע
שטענע פאר און לעקאל פון יודישען
פאר און פארשקעטען פארשקעטען
22.

